

Hög tid att söka till nya MD/PhD-programmet vid Uppsala universitet:

Tidig bro mellan preklinisk forskning och klinik

Fler insatser behövs för att få läkarstudenter att tidigt engagera sig i forskning. Det nya MD/PhD-programmet vid Uppsala universitet erbjuder läkarstudenter just denna möjlighet.

De senaste decennierna har andelen forskande läkare särskilt inom prekliniska områden minskat [1, 2]. Närmare 8 av 10 forskarutbildade läkare är i dag 45 år eller äldre [2], och omfattande pensionsavgångar av kliniska professorer och lektorer de kommande åren urholkar forskarkompetensen ytterligare [1, 2]. En undersökning bland läkarstudenter i Göteborg visar att tidsbrist och ekonomi är de största hindren för att påbörja forskarutbildning [3]. Forskarutbildningen måste ånyo bli en attraktiv karriärväg för både unga läkarstudenter och mer erfarna läkare.

Medicinska fakulteten vid Uppsala universitet har skapat möjligheter för läkarstudenter att forska under sin grundutbildning. Under några år antogs studenter till

Mer debatt på Lakartidningen.se

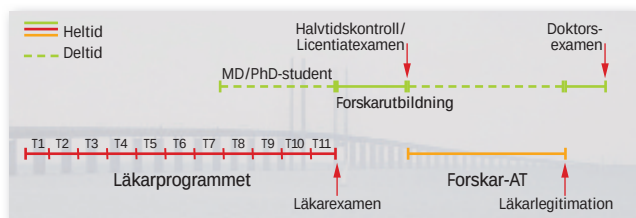
Influensa – önskad eller oönskad dödsorsak?

Varför är vi så rädda för döden? Vore det inte bättre att sköta om livet? Att inrikta sig på att »någon gång bota, ofta lindra och alltid trösta« ... Nej, jag är inte för åttestupa och jag är negativ till döds hjälp. Men jag är emot att förlängande av liv ses som det självklara. Jag är för en ökad grad av naturligt dödande, för människor i alla åldrar.

Ingrid Eckerman

Ingrid Eckerman förespråkar »någon gång bota, ofta lindra och alltid trösta«.

Figur 1. MD/PhD-programmet vid Uppsala universitet.

»Läkarutbildning med forskarinriktning«.

När läkarprogrammet förnyades utökades det självständiga vetenskapliga arbetet till en hel termin [4]. Vidare erbjuds möjlighet att pröva på forskning under sommaruppehållet i »Sommarforskar-skolan«. Sedan några år utlyses tjänster som deltidssamanuens vid de prekliniska institutionerna för att stimulera forskningsintresset. Trots dessa initiativ är det relativt få som börjat doktore-ra. Nyligen har därför möjligheten att påbörja doktorandstudier redan under grundutbildningen initierats.

Medicinska fakulteten har i samarbete med Uppsala läkareförening startat ett MD/PhD-program för att stimulera fler läkarstudenter till ett forskningsengagemang. Planering och utformning av programmet har bedrivits under ett antal år, och inspiration har hämtats från MD/PhD-program från olika platser. De första studenterna antogs sommaren 2011.

Grund- och forskarutbildning bedrivs parallellt (Figur 1). Medicinstudierna sker på heltid, samtidigt som forskarstudierna bedrivs på halvfart. Behöriga att söka är studenter som fullgjort fyra års högskolestudier, varav minst tre vid läkarprogrammet. Utlysning och antagning sker årsvis. Upprättade kontakter med en forskargrupp och erfarenheter av forskning tas med i bedömningen av ansökan, liksom projektets förankring i preklinisk metodologi. Stu-

dieplanen läggs upp i samråd med handledare och flexibiliteten är stor. MD/PhD-studenter som bedriver grundutbildning stipendieras.

Efter avlagd läkarexamen och före AT genomgår studenten halvtidskontroll eller avlägger licentiatexamen (Figur 1). Vid Akademiska sjukhuset finns ett antal AT-platser med forskarinriktning. Vid tillsättning är det starkt meriterande att man är antagen till MD/PhD-programmet med genomgången halvtidskontroll, alternativt avlagd licentiatexamen. Inom forskar-AT ges möjlighet till 12 månaders heltidsforskning. Målsättningen är att doktors-examen ska kunna avläggas i anslutning till eller strax efter läkarlegitimeringen. I dag disputerar många läkare långt senare.

MD/PhD-Studenterna träffas kontinuerligt och diskuterar vetenskapliga artiklar samt forskningsprojekt. De kan utbyta idéer och erfarenheter samtidigt som samarbeten inom olika prekliniska och kliniska fält stimuleras. Utöver detta hålls särskilda MD/PhD-seminarier med inbjudna föreläsare, där den forskande läkarens roll belyses och diskuteras.

Många läkarstudenter är inte medvetna om möjligheten att forska under grundutbildningen. Enkätundersökningar visar dock att det finns ett stort intresse [3, 5]. Forskning behöver integreras mer med grundutbildningen. Fler insatser behövs för att få lä-

karstudenter att tidigt engagera sig i forskning med ett långsiktigt perspektiv. Det nya MD/PhD-programmet kan erbjuda denna möjlighet. Avsikten är att bidra till en ökad kompetens inom läkarkåren, till att Sverige behåller en ledande position inom det medicinska fältet och till att patienterna erbjuds en modern och säker vård baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Våren 2012 utlyses tre nya platser på MD/PhD-programmet, med sista ansökningsdag den 2 maj. För mer information se <http://www.medfarm.uu.se/for_anstallda/nyhet903.html>.

Johan Staaf,
Tobias Åkerström,
Viktor Ljungström;
MD/PhD-studenter i Uppsala
Sune Larsson,
ansvarig för forskar-AT vid
Akademiska sjukhuset, Uppsala
Torbjörn Karlsson
ordförande i Uppsala
läkareförening
Britt Skogseid
vice rektor
Peter Bergsten
studierektor för
MD–PhD-programmet;
båda Uppsala universitet
Peter.Bergsten@mcb.uu.se

REFERENSER

1. Läkare som forskar – länken mellan medicinsk forskning och sjukvård. Stockholm: Sveriges Läkarförbund. <http://www.slff.se/upload/Lakarforbundet/Trycksaker/PDFer/Vi%20tycker/Forskningspolitiskt%20program.pdf>
2. Stendahl O. Universitet och sjukvård kan tillsammans visa forskningens möjlighet. Klinisk forskning måste locka unga. Lakartidningen. 2009;106:3066.
3. Giglio D. Brist på tid och pengar hindrar läkarstudenter från att forska. Lakartidningen. 2008; 105:1011-4.
4. Birgegård G, Sandler S, Bergsten J, et al. Fallbaserad, integrerad och med tidig patientkontakt. Den nya läkarutbildningen i Uppsala. Lakartidningen. 2008;105:3724-8.
5. Holmvall K, Wallberg-Henriksson H. Läkarstuderandes och AT-läkares syn på medicinsk forskning. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2003.